Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu.
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 116. Brașovŭ, Mercurĭ 24 Maiu (5 Iunie) 1889.

Brașovŭ, 23 Maiu

Toastulŭ, ce l'a ținutŭ Țarulŭ Rusiei ḑilele aceste pentru principele Nichița este viu comentatŭ în pressa europénă.

Scimŭ că Țarulŭ a ḑisŭ în modŭ ostentativŭ: că Rusia are numai unŭ singurŭ amicŭ sincerŭ și credinciosŭ și acesta este prințulŭ Muntenegrului.

Toastulŭ Țarului s'a publicatŭ în foia oficială din Petersburgŭ, dându-i-se astfelŭ o importanță și mai mare.

In Viena cuvintele Țarului au făcutŭ în primulŭ momentŭ o impresiune penibilă și ḑiarulŭ d-lui Tisza din Pesta, „Nemzet", s'a grăbitŭ a semnala apropiata intrare a Rusiei în acțiune pe peninsula balcanică, în care Muntenegrulŭ va juca unŭ rolŭ însemnatŭ.

Oficioșii austro-ungarĭ s'au reculesŭ înse curêndŭ și acum se silescŭ a interpreta vorbele Țarului ca o simplă mărturisire a isolării, în care se află Rusia.

Der — se întrébă ei — decă Rusia mărturisesce, că n'are altŭ amicŭ decâtŭ pe celŭ mai micŭ statŭ din peninsula balcanică și decă astfelŭ se simte isolată și slabă, de ce pórtă o politică atât de provocătóre, cochetândŭ cu Francia spre cea mai mai nemulțumire a Germaniei și deșteptând neîncrederea Austro-Ungariei prin uneltirile agențilorŭ rusescĭ la Belgradŭ?

Acéstă întrebare și-au pus'o și unele foi independente și au ajuns la resultatulŭ, că toastulŭ Țarului este a se considera mai multŭ ca o amenințare, ca unŭ rĕspunsŭ la cuvintele rostite de cancelarulŭ Bismark, care a ḑisŭ: „Germania nu se teme de nimenĭ, decâtŭ de Dumneḑeu!" Cam așa, susținŭ acele foi, suntŭ a se înțelege și cuvintele Țarului; elŭ a voitŭ se ḑică, că Rusia n'are lipsă de alțĭ amicĭ și se mulțumesce cu prietenia sinceră și credinciósă a prințului Nichița.

Orĭ cum ar fi, toastulŭ demonstrativŭ alŭ Țarului câștigă o importanță deosebită în ce privesce peninsula balcanică prin cele ce se petrecŭ tocmai acuma în Serbia.

Cercurile politice din Viena suntu îngrijate și consideră întâmplările din Serbia ca fórte seriose. In 1-a lunei curente s'au întrunitŭ miniștrii austro-ungarĭ spre a se sfătui asupra programului ședințelorŭ delegațiunilorŭ, carĭ se vorŭ deschide în 22 Iunie a. c. Cu ocasiunea acésta s'a ventilatŭ și situațiunea din Serbia și s'a afirmatŭ că turburările sângerose din Belgradŭ nu suntŭ a se atribui numai unei întêmplărĭ, ci suntŭ resultatulŭ unui planŭ sistematicŭ și bine precugetatŭ, căutându-se adecă unŭ prilegiu spre a da o lovitură de mórte amicilorŭ Austro-Ungariei din Serbia și spre a-i nimici cu desĕvêrșire.

Se asigură, că cu tóte aceste ministrulŭ Kalnoky e hotărîtŭ a nu se abate dela linia sa de purtare de până acuma și a nu se amestecа în atacerile interióre ale Serbiei. Der, se adauge, că pasivitatea acésta a Austro-Ungariei are marginele sale și nu póte merge așa departe ca se tolereze și anarchia, orĭ se sufere ca veḑa și interesele directe ale monarchiei se fiă vătămate.

In Serbia cresce der adĭ cu repeḑiciune germenele unui conflictŭ, care póte se aprindă flacăra rĕsboiului în peninsula balcanică. Depinde fórte multŭ și dela atitudinea regenței sêrbescĭ, dela energia membrului ei de frunte Ristici, der se póte lesne ca mâne poimâne curentulŭ periculosŭ se devină așa de puternicŭ, încâtŭ nicĭ regenții se nu mai fiă în stare a-i pune stavilă.

E der lucru firescŭ, că au fostŭ multŭ remarcate în Viena doveḑile demonstrative de simpatiă, ce se dau prințului Nichița în Petersburgŭ și înrudirea lui cu Țarulŭ prin căsătoria fiicei sale c'unŭ mare duce. Nu s'a trecutŭ cu vederea nicĭ împrejurarea, că regimentulŭ rusescŭ de vênătorĭ, care i-s'a conferitŭ principelui muntenegrénŭ e staționatŭ la granița austriacă.

Totodată îșĭ aducŭ aminte cei din Viena de o prelegere, ce s'a ținutŭ nu de multŭ în societatea geografică c. r. asupra Muntenegrului, în care s'a constatatŭ că episcopiei de nou înființate dela Ostrogŭ în Muntenegru i s'a datŭ și titlulŭ de Za-Humia și Rascia, ținuturĭ, carĭ suntŭ situate în Herțegovina, în partea sudică a Bosniei, în sandjaculŭ Novibazar și într'o parte a Serbiei. Nu cumva indică aceste titlurĭ rolulŭ, ce voiesce se'lŭ dea Țarulŭ „singurului" sêu amicŭ?

Toastulŭ Țarului nu pare der așa de neprimejdiosŭ, cum ar voi se'lŭ înfățișeze acum unii oficioșĭ și au dreptate cei ce privescŭ cu îngrijire la întêmplările din Serbia.

DIN AFARĂ.

Secvestrarea căilorŭ ferate sêrbescĭ.

Guvernulŭ sêrbescŭ a decretatŭ, fără a trata cu societatea de esploatare, că dela 1 Iunie va conduce elŭ însușĭ esploatarea căilorŭ ferate sêrbescĭ. Societatea de esploatare, care 'șĭ are sediulŭ în Parisŭ, se vede decĭ desposedată fără veste. Acestŭ pasŭ alŭ guvernului sêrbescŭ a produsŭ mare ferbere în Parisŭ și a provocatŭ proteste. O comunicare a societății de esploatare ḑice, că fără a fi mai nainte încunosciințată orĭ amenințată, fără se cunóscă societatea protestele guvernului sêrbŭ, s'a pomenitŭ deodată cu o notificare, că e spoliată. Societatea a cerutŭ sprijinulŭ guvernului francesŭ. Regența sêrbă motivéză secvestrarea cu faptulŭ că, după rapórtele comisiunilorŭ, s'au comisŭ abusurĭ și neregularitățĭ în administrarea căilorŭ ferate.

Consiliulŭ de ministri francezŭ s'a ocupatŭ cu acéstă afacere. Ministrulŭ Spuller a ḑisŭ, că se va pune în înțelegere cu representantulŭ din Parisŭ alŭ Serbiei.

Escesele din Belgradŭ.

Apĕrătorulŭ fostului ministru-președinte sêrbŭ Garașanin a apelatŭ în contra hotărîrei judecătorului de instrucțiune de a se aresta Garașanin. Tribunalulŭ de ântâia instanță a aprobatŭ hotărîrea judelui de instrucțiune, care a dispusŭ a se aresta Garașanin numai după-ce s'a convinsŭ, că acesta a comisŭ omorulŭ, și fiindcă i-se părea, că inculpatulŭ încercă sĕ-i scape din mână prin fugă. „Poll. Corr." e informată din Belgradŭ, că tótă vina pentru excese o pórtă progresiștii, carĭ au înscenatŭ adunarea în modŭ demonstrativŭ, ceea ce d-lŭ Garașanin nu trebuia sĕ o facă, deórece scia, că maioritatea poporului e în contra lui și a partidei progresiste.

Carnot în călĕtorie.

Președintele republicei francese Carnot continuă a călĕtori prin Francia, findŭ pretutindenea primitŭ cu entusiasm. In Arras rĕspunse, la vorbirea comandantului de corpŭ, generalulŭ Jamont: Sciu, că trupele suntŭ devotate și bine conduse, și că, decă vre-odată împrejurările arŭ cere, putemŭ avé încredere în ele. Dorescŭ, ca zelulŭ lorŭ în serviciu sĕ ne feréscă multŭ timpŭ de necesitatea, de a apela la instrucțiunea și la curagiulŭ lorŭ. Am încredere, că atitudinea lorŭ liniștită față cu poporațiunea, precum și energia lorŭ ne vorŭ asigura pacea internă și esternă. La banchetulŭ ce i-s'a datŭ, ḑise că succesulŭ esposițiunei e o victoriă națională; încercările d'a deștepta rivalitate de interese au fostŭ zădărnicite de simțulŭ și patriotismulŭ poporului francesŭ; întréga Francia e mândră de puternica reînălțare, ce și-o datoresce activității și geniului ei.

Sosirea Ex-mitropolitului Mihailŭ în Serbia.

Deși se ḑicea, că ora sosirei Exmetropolitului sêrbŭ Mihailŭ se ține se-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS".

Drăcușorii.

(Snóvă).

Unŭ sihastru fără nume,
Ce trăia ascunsŭ de lume
Intr'o pesceră 'n pădure
Cu fragĭ, rădăcinĭ și mure, —
Coborîndŭ din delŭ la vale,
Intr'o ḑi găsise 'n cale
(Nu departe de unŭ satŭ)
Unŭ copilŭ micŭ lĕpădatŭ,
Și luându-lŭ, l'a crescutŭ,
Precum elŭ s'a priceputŭ,
In moravurĭ sfinte, bune,
Totŭ cu postŭ și rugăciune,
In locașulŭ sĕu, departe
De omenire și pecate. —
Flăcău pruncululŭ se făcuse
Și altŭ omŭ elŭ nu vĕduse,
Decâtŭ p'alŭ sĕu bunŭ părinte,
Ce-i dedea povețe sfinte.
Nicĭ nu scia că mai suntŭ
Și alțĭ omenĭ pe pămêntŭ;
Inima și gândulŭ sĕu
Era totŭ la Dumneḑeu. —
Er sihastrulŭ cândŭ vedea,
Sufletu-i întinerea.
„Bravo! — ḑise elŭ în sine,
Intr'o ḑi, prea mulțămitŭ:
„Dintr'unŭ bietŭ copilŭ gasitŭ
„Etă reușii în fine,
„Prin esemple, prin cuvêntŭ,
„Sĕ formezŭ unŭ pustnicŭ sfântŭ,
„Bunŭ, supusŭ lui Dumneḑeu,
„Tocmai cum am doritŭ eu. —
„Spre a-lŭ feri de rĕtăcire,
„Până astăḑĭ cu 'ngrijire
„L'am păzitŭ sĕ nu zăréscă
„Vr'o ființă omenéscă;
„Der de-acuma nu-mĭ mai pasă,
„Póte 'n lume chiar sĕ iasă:
„Inima lui oțĕlită
„Va învinge orĭ ce ispită.
„Din a binelui cărare
„Pân'aicĭ de elŭ urmată
„Nu va fi nimicŭ în stare
„Spre pĕcatŭ sĕ mi'lŭ abată,
„S'au în pieptu-i sĕ sternéscă
„Vre-o poftă pămentéscă. —
„Iar spre a fi convinsŭ mai bine,
„Sĕ-lŭ încercŭ chiar adĭ îmĭ vine."
Apoi cătră tênĕrŭ ḑise:
„Ia ascultă, fĕtulŭ meu!
„Din aceste văi închise,
„Unde-ai statŭ ascunsŭ mereu,
„Adĭ vomŭ merge 'n depărtare
„Pe cărărĭ ne mai umblate,
„La unŭ tĕrgŭ frumosŭ și mare,
„Plinŭ de lucrurĭ minunate,
„Cum de când tu eștĭ născutŭ,
„Nicĭ prin visŭ n'ai mai vĕḑutŭ.
„Iar acolo ajungêndŭ,
„Sĕ fi treazŭ, deșteptŭ la gândŭ,
„Se te uițĭ la tóte bine,
„Căcĭ unŭ darŭ voiescŭ a-țĭ face:
„Voiu sĕ cumpĕrŭ pentru tine
„Ce vei ḑice tu că-țĭ place.."

II.

Ḑise, și la drumŭ porniră,
Iar în tĕrgŭ decă sosiră,
In acea mulțime mare
De vedenii felurite:
Oamenĭ, mărfurĭ de vêndare,
Carĭ de carĭ mai strălucite:
Tinĕrulŭ uimitŭ, stĕtea
La totŭ lucrulŭ ce 'ntâlnea,
Și-ar fi statŭ ḑile și lunĭ,
Căcĭ tóte-i păreau minunĭ.
„Ala ce-i din depărtare?
(La totŭ pasulŭ întreba)
„Der acésta ce-o fi óre?
Er sihastrulŭ îi dădea
La orĭ ce nedumerire
Câte-o scurtă lămurire.
Printre lumea multă, deasă,
Ce la tĕrgŭ se adunasă,
Erau și femei și fete
Cu panglicĭ și florĭ în plete.
Și trecêndŭ pe lângă ei
Unŭ cârdŭ veselŭ de femei,
Tênĕru 'ntrébă de-odată:
„Der aceștia ce suntŭ óre?
„Ia privesce 'ncóce, tată!"
Er sihastrulŭ ḑise: „Care?"
— Aștia, ce la capŭ au florĭ?"
— „Hm! Aceștia-sŭ „drăcușorĭ."
„Vino 'ngrabă, hai, nu sta,
„Căcĭ mai am a'țĭ arăta
„Multe lucrurĭ prețióse.
„Vrednice de cunoscutŭ,
„Mai plăcute mai frumóse
„Decâtŭ cele ce-ai vĕḑutŭ."
Tinĕrulŭ a ascultatŭ.
Prin totŭ tĕrgulŭ a umblatŭ,
Și cu sete elŭ privia
Totŭ ce 'n cale-i întâlnia,
Er când fu pe la sfêrșite,
Sihastrulŭ i-a cuvêntatŭ:
„Vĕḑușĭ lucrurĭ felurite,
„Prin totŭ tĕrgulŭ te-am purtatŭ.
„Ai vĕḑutŭ icóne sfinte
„Zugrăvite 'n mii culorĭ,
„Și frumóse 'mbrăcăminte
„De 'mbrăcatŭ în sĕrbătorĭ;
„Caĭ, trăsurĭ strălucitóre,
„Ce te 'nvită la plimbatŭ,
„Lucrurĭ bune de mâncare
„Și unelte de lucratŭ;
„Cărțĭ cu sfinte 'nvĕțăturĭ
„Și gustóse bĕuturĭ. —
„Aide, spune'mĭ sincerŭ mie,
„Adĭ din câte ai vĕḑutŭ,
„Ce voescĭ sĕ-țĭ cumpĕrŭ ție?
„Care lucru țĭ-a plăcutŭ?.."
Tinĕrulŭ rĕspunse 'ndată:
„Ia ascultă, scumpe tată!
Decă vreĭ sĕ-mĭ facĭ plăcere
Și sĕ-mĭ dai ceea ce-mĭ cere
Inima cu mai multŭ dorŭ:
Cumpără-mĭ unŭ — *drăcușorŭ*!"
(„Revista Literară.") P. Dulfu.

cretă, ca sĕ nu se grămădéscă pré multă lume, totuşi la sosirea sa în Belgradŭ a fostŭ întêmpinatŭ de numĕrosŭ publicŭ. Era de faţă şi ministrulŭ rusescŭ la Belgradŭ, d-lŭ Persiani, mai mulţi preoţi, oficerĭ, teologĭ şi scolarĭ superiorĭ. O parte din amicii Ex-metropolitului i-au eşitŭ înainte până la Turnŭ-Severinŭ. Trei sferturĭ de óră a duratŭ salutarea pe vaporulŭ sêrbŭ „Daligrad" şi numĕróse strigăte de „Zsivio" rĕsunau. Apoi cu o suită numĕrósă şi în cântece bisericescĭ se duse Exmitropolitulŭ, printre întreitulŭ spalirŭ de teologĭ, studenţi şi alţii cu facle aprinse, până la trăsură. Publiculŭ l'a salutatŭ cu vii strigărĭ de „Zsivio". Insoţitŭ de unŭ lungŭ şirŭ de trăsurĭ private, Exmitropolitulŭ se duse la cvartirulŭ sĕu. Dintre persónele oficiale n'a fostŭ nimenea la primire. Dela debarcaderŭ, pe stradele pe unde a trecutŭ conductulŭ şi pe piaţa Mitropoliei era aşedată gendarmeriă, pentru ca sĕ se evite orĭ-ce escese în contra Mitropolitului Teodosiu.

SCIRILE DILEI.

Esamenŭ. Vinerĭ şi Sâmbătă în 19 şi 20 v. c., s'a ţinutŭ esamenulŭ semestralŭ cu studenţii de classa a VIII-a a gimnasiului rom. gr. or. din locŭ. S'au presentatŭ la esamenŭ 24 de şcolarĭ, dintre carĭ 19 au depusŭ esamenulŭ cu succesŭ bunŭ, ér 4 au cădutŭ din câte unŭ studiu şi 1 din 2 studii. Lunĭ, în 22 Maiu v., s'au începutŭ esamenele scripturistice. Totŭ în acéstă di s'a ţinutŭ esamenulŭ semestralŭ şi cu studenţii clasei a III-a dela şcólele comerciale. La esamenulŭ acestorŭ din urmă a asistatŭ şi inspectorulŭ unguresců de şcóle Koos ca comisarŭ.

***

„Ne maghiarisămŭ!" Sub acestŭ titlu scrie „Pesti Naplo" Nr. 147: „Delmagyarorszagi Közlöny" scrie, că filiala din Sân-Miclăuşulŭ mare din Torontalŭ a reuniunei învĕţătorilorŭ şi-a ţinutŭ la 23 în Billet adunarea obicĭnuită, după care a urmatŭ unŭ prândŭ comunŭ. Toastele le-au ţinutŭ „învĕţătorii *unguri*" toţĭ în limba *germană* şi când unulŭ din învĕţătorĭ a vorbitŭ ungureşce, a produsŭ atâtŭ de mare neplăcere, încâtŭ învĕţătorulŭ Nicolau Riess din Perjamos a datŭ espresiune acestei neplăcerĭ în vorbirea sa germană ce a rostit'o mai târdiu." — Ce are sĕ caute limba ungurĕscă într'o adunare de învĕţătorĭ germanĭ-şvabĭ? Fórte legitimă a fostŭ indignarea învĕţătorilorŭ. Dealtmintrelea acestŭ faptŭ e şi o straşnică desminţire dată şoviniştilorŭ, carĭ se lăudau, că Şvabii din Torontalŭ suntŭ aprópe maghiarisaţĭ.

***

Schimbare de garnisonă. „Pester Lloyd" află din Făgăraşŭ, că batalionulŭ 28 de vênătorĭ, care e în garnisónă acolo, se duce la manevre în Bosnia la Bjelina. Se vorbesce că va fi înlocuitŭ în Făgăraşŭ printr'unŭ batalionŭ din reg. 2 de infanteriă.

***

D-şora Wohlmuth, distinsa recitatóre germană, va da Miercurĭ séra în sala redutei din cetate o serată de lectură. D-sa vine din Bucurescĭ, unde a secerată strălucite succese. — Programa ce-o va esecuta d-şóra Wohlmuth Miercurĭ séra este următórea: „Poesii moderne" de Baumbach-Eckstein; „Poveşti" de Andersen şi Leander; „Pelerinagiulŭ la Kewlaar" de Heine; „Umorescŭ" asupra lui Bismark; din „Sappho" de Carmen Sylva. Serata se va începe la $8^1/_2$ óre séra.

„Independance Roumaine" scrie despre debutulŭ d-şórei Wohlmuth următórele: „Serata de lectură dată Joi séra de d-şóra Wohlmuth în salónele casinei austro-ungare a obţinutŭ unŭ viu succesŭ. D-şóra Wohlmuth a cetitŭ mai multe bucăţĭ, între carĭ câteva poesii de Carmen Sylva, carĭ au fostŭ primite cu aplause sgomotóse. Tênĕra artistă posede o voce, a căreia flexibilitate scie sĕ tâlmăcéscă întréga şcólă a pasiunilorŭ omenescĭ. Modulŭ superiorŭ, în care a sciutŭ sĕ predé „Pelerinagiulŭ la Kewloar" i-a adusŭ o adevĕrată ovaţiune. D-şóra Wohlmuth a fostŭ primită erĭ de Mai. Sa Regina, căreia i-a cetitŭ câteva piese. Carmen Sylva a binevoitŭ a-i oferi autografulŭ ei."

***

Bolnavĭ de ochĭ au fostŭ primiţĭ în spitalulŭ pentru bóle de ochĭ r. ung. din Braşovŭ în cursulŭ lunei lui Maiu 92 inşĭ, ér 91 au fostŭ liberaţĭ ca lecuiţĭ; rĕmaseră la finea lui Maiu 37 bolnavĭ de ochĭ în tratare. — Operaţiunĭ la ochĭ s'au făcutŭ 44, între carĭ 9 operaţiunĭ pentru delăturarea albeţei, cu bunŭ succesŭ.

***

Pentru sănĕtatea şcolarilorŭ. Consistorulŭ diecesanŭ din Caransebeşŭ cu provocare la unŭ ordinŭ ministerialŭ a datŭ o circulară în care se dispune ca: 1) In timpŭ de bóle epidemice n'au sĕ mérgă pruncii de şcólă la înmormêntărĭ. 2) In timpŭ de érnă, apoi tómna şi primăvara în timpŭ ploiosŭ şi peste totŭ în timpŭ frigurosŭ, sĕ potŭ lua la înmormêntărĭ numai de acei pruncĭ de şcólă, carŭ suntŭ sănĕtoşĭ, robuştĭ, bine îmbrăcaţĭ şi încălţaţĭ, ca sĕ pótă suporta frigulŭ şi tempestatea fără orĭ-ce periculŭ. Acéstă circulară oficiile protopresbiterale o vorŭ aduce la cunoscinţa tuturorŭ comitetelorŭ parochiale, apoi a tuturorŭ învĕţătorilorŭ şi învĕţătorelorŭ din tractulŭ lorŭ.

***

Invitare la petrecerea de véră, ce se va aranja prin *junimea română* din jurulŭ *Betleanului* în *Sintereagŭ* (Somkerek) Lunĭ la 10 Iuniu st. n. 1889 (a 2-a di de Rusalii) în favorulŭ bisericei şi şcólei române gr. cat. de acolo. Pentru comitetŭ: Pompeiu *Făgărăşianu*, George *Curteanŭ*, Ioanŭ *Popŭ*, Vasiliu *Popŭ*, Bartolomeiu *Sigartau*. Preţulŭ intrărei de persónă 1 fl., de familiă 80 cr. Inceputulŭ la 8 óre séra. Suprasolvirile şi ofertele marinimóse se vorŭ primi cu mulţămită şi se vorŭ chita pe cale diaristică.

***

Societatea sciintifică-literară *„Tinerimea Română"* din Bucurescĭ 'şĭ-a sĕrbătoritŭ Duminecă 21 Maiu a. c., la ora $1^1/_2$ p. m. în sala Atheneului vechiu (lângă grădina Cismigiului) din Bucurescĭ, a XII aniversare a înfiinţării. Serbarea s'a deschisŭ de vice-preşedintele *Petre S. Popovicĭ*, printr'o cuvêntare în care a arĕtatŭ scopulŭ, mersulŭ societăţii şi resultatulŭ concursului ţinutŭ anulŭ acesta între elevii şi elevele învĕţĕmêntului primarŭ din capitală; apoi după-ce au vorbitŭ representanţii diferitelorŭ societăţĭ şi persónele, ce s'au înscrisŭ la birou în acestŭ scopŭ, d-lŭ *Stefanŭ V. Nanu* a vorbitŭ despre: *Limba maternă.* Mai mulţĭ elevĭ şi eleve au recitatŭ câteva poesii. Serbarea s'a încheiatŭ prin distribuirea de premii concurenţilorŭ, carĭ s'au distinsŭ la concursulŭ ţinutŭ în dilele de 30 Aprile, 7 şi 14 Maiu a. c.

***

Focŭ mare. Alaltăerĭ nóptea a fostŭ unŭ focŭ grŏznicŭ în Odorheiulŭ sĕcuiescŭ. In piaţă s'a aprinsŭ o casă şi foculŭ s'a lăţitŭ cu o rĕpediciune ne mai pomenită aşa că în câteva minute ardéu în flacărĭ mai multŭ ca 20 de case cu apertinenţele lorŭ. Pompierii nicĭ că s'au mai putută gândi a stinge foculŭ, numai pentru a'lŭ localisa şi-au datŭ tótă silinţa. Paguba după calculaţia de până acuma se urcă la 100,000 fl. Clădirile cele mai multe au fostŭ asigurate la „prima societate de asigurare ungară", la „Phönix" şi la „Fonciere".

***

In piaţa Aradului s'a vêndutŭ Vinerea trecută: Grâu de celŭ mai greu cu 6.20 fl., ér celŭ amestecatŭ cu 6.10 fl., sĕcara 5 fl. Orzulŭ s'a vêndutŭ cu 5.50 fl. Ovĕsulŭ 5.10 fl. Cucuruzulŭ 4.20 fl. Mazĕrea 20 fl. Fasolea 12 fl. Lintea 24 fl. Cartofii 4 fl. per 100 chgr. *Carnea* de vită chila 52 cr., cea de viţelŭ chgr. 80 cr., cea de porcŭ 52 cr., cea de óiă 32 cr., unsórea chila 75 cr., ér clisa per chilă 70 cr. v. a.

***

Nou valsŭ de I. Ioanovicĭ. *„Iubită viéţa României"* e unŭ nou valsŭ pentru pianŭ, două mânĭ. Preţulŭ 1 fl. Se înţelege, că acéstă nouă composiţiune deşteptă dinainte interesulŭ publicului musicalŭ. Şi acestŭ interesŭ este într'atâta justificatŭ, întru câtŭ tocmai acestŭ valsŭ alŭ celui mai indestratŭ învĕţăcelŭ alŭ lui Strauss nu e întru nimicu inferiorŭ valsului „Valurile Dunării", din contră noulŭ valsŭ „Iubita viéţa României," după judecata bărbaţilorŭ specialĭ, întrece pe cele de mai nainte chiar în tóte 5 părţile sale prin simţire, prin cursulŭ sĕu melodicŭ bogatŭ şi prin efectulŭ însufleţitorŭ. Depositulŭ se află în libraria lui *Palatsck* din Timişóra. Se trimite pe lângă rambursă.

Din dieta ungurĕscă.

Iuliu *Schvarcz* dice, că Csaky a luatŭ conducerea afacerilorŭ culturale ale Ungariei în împrejurărĭ grele, căcĭ Trefort cu totŭ zelulŭ sĕu timpŭ de 16 anĭ n'a lăsatŭ stărĭ regulate, din causa stării financiare a statului, a comunelorŭ politice, a confesiunilorŭ şi acelorŭ mai multe păturĭ sociale, precum şi din causa curentului din afară, care caută a încorda contrastulŭ dintre şcólele statului şi cele confesionale. Dér Csaky va învinge greutăţile. Revisuirea legii scólelorŭ poporale nu se va puté face cu privire la disposiţiunile principiale, deórece, în acestŭ timpŭ criticŭ, în urma agitaţiunilorŭ confesionale, printr'o revisuire radicală s'ar putea periclita cele mai marĭ succese ale politicei culturale. Are încredere în programulŭ ministrului.

Stefanŭ *Nagy* atrase atenţiunea ministrului asupra institutului „Lóhne" din Oedenburg, unde în 4 clase normale, 6 gimnasiale şi 6 reale se învaţă nemţesce după planulŭ de învĕţĕmêntŭ alŭ scólelorŭ de statŭ austriace. Limba ungurĕscă se'nvaţă aci numai din classa 5 gimn. Istoria specială a patriei nu se învaţă, ci istoria Austro-Ungariei.

Ministrulŭ rĕspunse, că în acelŭ gimnasiu se învaţă după planŭ unguresc şi corespunde cerinţelorŭ. Dér va cerceta şi de va afla, că Lóhne are vr'un institutŭ privatŭ, care nu corĕspunde cerinţelorŭ ce li-se facŭ *scólelorŭ medii din punctŭ de vedere alŭ maghiarismului,* atuncĭ îşĭ va face datoria.

George *Szathmary* dice, că peste 1000 de tinerĭ ungurĭ învaţă în streinătate, la scóle superióre austriace, fiindŭ în periculŭ a'şĭ însuşi spiritŭ streinŭ. Trebue înfiinţatŭ unŭ institutŭ ca „Rudolfinulŭ" celŭ proiectatŭ de Csaky, atuncĭ poţĭ interveni în contra emigrării studenţilorŭ ungurĭ.

Ministrulŭ *Csaky* vorbi în favorulŭ înfiinţării institutului, dicêndŭ că, decă numai o parte din tinerĭ ar fi instruiţĭ şi educaţĭ în spiritŭ maghiarŭ, totŭ ar fi unŭ mare folosŭ.

Albert *Kiss* vede în dislocarea şcólelorŭ medii ale statului unŭ atentatŭ în contra „geniului" unguresců. Dislocarea teritorială e causa, că elementulŭ ungurescŭ scade în şcólele superióre, pe când celelalte naţionalităţĭ crescŭ. Vorbesce în contra ordinaţiunei ministrului privitóre la limba germană.

Ministrulŭ *Csaky* rĕspunde, că nu numai nu schimbă ordinaţiunea, dér o va trimite şi şcólelorŭ medii autonome, precum a trimis'o şcólelorŭ ce stau sub conducerea şi disposiţiunea sa.

Ernst *Daniel* vorbesce de internatulŭ „Rudolfinu." Elŭ pune preţŭ pe aceea, ca tinerii, afară de educaţiunea generală, sĕ priméscă o instrucţiune temeinică în limba şi literatura ungurĕscă, pentru ca prindêndŭ iubire pentru limba ungurĕscă sĕ ţină strînsŭ la ea, sĕ se întăréscă în iubirea de patriă prin învĕţarea nefalsificată a istoriei ungurescĭ, cu unŭ cuvêntŭ întréga lorŭ cultivare sĕ obţină o óre-care topitură naţională.

Ioh. *Hock* se pronunţă, din punctŭ de vedere pedagogicŭ, în contra ordinaţiunei ministrului privitóre la limba germană. Decă catolicii şi-arŭ avé autonomia, arŭ protesta şi ei în contra ordinaţiunei.

S'a vorbitŭ multŭ despre autonomia confesiunei catolice, a cărei recunóscere au cerut'o mulţĭ deputaţĭ. Se vede însĕ, că guvernulŭ nu e dispusŭ a-o recunósce. Ministrulŭ de culte a disŭ, că greutatea principală a întroducerei autonomiei zace în organisarea hierarhică şi episcopală a bisericei. S'a adusŭ însĕ ca argumentŭ contrarŭ faptulŭ, că episcopatulŭ a aprobatŭ unanimŭ statutulŭ de organisare lucratŭ de congresulŭ catolicŭ, ceea ce dovedesce, că statutulŭ nu stă în contrastŭ cu organisarea hierarchică şi episcopală a bisericei catolice.

Conferinţă învĕţătorĕscă în Câscău.

Nordulŭ Transilvaniei, 24 Maiu 1889.

Domnule Redactorŭ! In 20 Maiu a. c. s'a ţinutŭ adunarea filială a învĕţătorilorŭ românĭ gr. cat. din tractulŭ Câscăului, totodată s'a ţinutŭ şi esamenulŭ din aceeaşĭ comună cu elevii şcolarĭ prin învĕţ. *George Hatoşŭ.*

Inainte de începerea esamenului s'a celebratŭ în biserica gr. cat. din locŭ sânta liturgiă, de către onoratulŭ d-nŭ protopopŭ *Ioanŭ Velle, Mateiu Popŭ* preotŭ în Ocna-Deşiului şi d. *Petru Cherebeţu* preotulŭ localŭ. Cântările la s. liturgiă s'au esecutatŭ de către învĕţăt. George Hatoşŭ, cu pruncii şcolarĭ. S'au cântatŭ cântările liturgice bine, dér durere, afară de preoţii celebranţĭ, cantorŭ, fĕtŭ, unŭ cântăreţŭ de acolo Ilie Sĕcară, câţiva învĕţătorĭ tractualĭ şi pruncii scolarĭ, nu a fostŭ decâtŭ o muere slăbănógă (nebună); ér alţĭ credincioşĭ nu au mai fostŭ aşa încâtŭ nicĭ predica nu s'a ţinutŭ.

Dela biserică au mersŭ la şcólă unde unŭ pruncŭ bineventă pe d-lŭ protopopŭ şi pe cei presenţĭ, ér d-lŭ protopopŭ prin o cuvêntare, prin care arĕtă trecutulŭ şi viitorulŭ acelei şcóle, dechiară atâtŭ adunarea, câtŭ şi esamenulŭ de deschise. — S'a alesŭ notarŭ adhoc d. *Teodorŭ Tamaşŭ* învĕţ. în Ocna-Deşiului. Se provocă învĕţătorulŭ localŭ sĕ-şĭ tracteze tema practică. S'a tractatŭ din fisică: *aburŭ (vaporŭ), negură, rouă şi brumă.*

După aceea fŭ provocatŭ disertantele *Laurenţiu Micheşiu* a'şĭ ceti disertaţiunea, care s'a şi cetitŭ sub titlulŭ: „Ce urmărĭ are beutura de vinarsŭ?" care a fostŭ ascultată de adunare cu atenţiunea recerută. După aceea s'a continuatŭ esamenulŭ cu pruncii şcolarĭ. De faţă au fostŭ 24 de pruncĭ şi fetiţe, cu tóte că înscrişĭ suntŭ peste 90.

S'a esaminatŭ din catechismŭ, istoria biblică, din limba română, s'a cetitŭ bucata 113 „O faptă nobilă" din legendarulŭ d-lui *Petri.* La cetitŭ am observatŭ, că pruncii nu au statŭ în picióre, ci au şedutŭ. S'au mai cetitŭ din limba maghiară, din istoriă despre Dacĭ şi Romanĭ, ér unŭ pruncŭ de jidanŭ Friedman Moricz a vorbitŭ din istoria în limba maghiară *a tatárjárás,* din geografiă puţinŭ, fisică (vedĭ mai susŭ tema practică). Din economiă a vorbitŭ învĕţătorulŭ despre altuirea pomilorŭ. S'a cântatŭ „Tricolorulŭ", s'au declamatŭ de către pruncii şcolarĭ următórele poesii: „Cânele soldatului", „Către naţiune", „Promisiunea unui copilŭ bunŭ" şi „Loculŭ fericirei". S'a mai cântatŭ „Cuvine-se cu adevĕratŭ" şi cu acésta s'au lăsatŭ pruncii acasă, ér ei înaintea şcólei au cântatŭ „Acum étă că sosesce ora cea de despărţire, fraţĭ."

După aceea s'a continuat adunarea, de faţă fiindŭ pe lângă d-nii preoţĭ susŭ amintiţĭ, dintre învĕţătorii tractualĭ, d-lŭ Teodorŭ Tamaş din Ocna Deşiului, Augustinŭ Popŭ din Urişorŭ, Dumitru Podariu din Copleanŭ, Arsinte Baieşiu din Căpâlnea, Costan Oniga din Măgură,

Todorŭ Corui din Draghia, Gavrilŭ Iescu din Francenĭ, Petru Mureșianŭ din Glod și Laurențiu Micheșŭ din Deșiu.

S'a cetitŭ ordinațiunea ven. consistorŭ din Gherla, despre diurnele învĕțătorilorŭ carĭ participă atâtŭ la adunările filiale, cât și la adunarea generală de câte 1 fl. pe ḑi și rebonificarea trăsurei. S'au alesŭ visitatorĭ, care se visiteze scólele în tótă luna de două orĭ, ca sĕ vadă decă învĕțătorii au tóte protocólele de lipsă și în câtŭ își face învĕțătorulŭ destulŭ chemărei sale, ér școla în ce stare se află. S'au alesŭ d. Matei Popŭ preotŭ în Ocna și Laurențiu Micheșŭ învĕțătorŭ în Deșiu, ca sĕ visiteze școlele din Ocna, Urișiorŭ, Capleanŭ, Sĕlisca și Căticău, ér școla din Deșiu numai d-lŭ preotŭ Mateiu Popŭ. Comunele Căpâlnea, Glodŭ, Bârsĕu d-lŭ preotŭ Petru Cherebețiu și învĕțătorulŭ din Caticău George Hatos. Er comunele Măgura, Francenĭ, Dealulŭ mare, Draghia și Coroienĭ vorŭ fi visitate de d-lŭ preotŭ din Dealulŭ mare și Petru Mureșianŭ învĕțătorŭ în Glodŭ. Susŭ amintițiĭ visitatorĭ au sĕ relateze la adunarea proximă despre tóte câte au vĕḑutŭ.

S'a alesŭ unŭ membru, care sĕ participe la esamene în acelea comune, unde încă nu s'au ținutŭ, — d. George Hatos, care are sĕ relateze cum au fostŭ esamenele și ce s'a propusŭ.

Se face cunoscută ținerea adunărei genarale a învĕțătorilorŭ românĭ gr. cat. din jurulŭ Gherlei, care a fostŭ sĕ se țină în Deșiu, a doua ḑi de Rosalii, ér acum se va ține în Gherla din causa morbului îndelungatŭ a învĕțătorului din Deșŭ.

D-lŭ protopopŭ prin o vorbire aspră face atențĭ pe învĕțătorĭ, că unii dintre dênșii nu'șŭ pricepŭ chemarea și suntŭ învĕțătorĭ numai cu numele. Totodată le recomandă, ca bare-mĭ asociațĭ sĕ-șĭ procure ḑiare atâtŭ politice, câtŭ și didactice. Prin unŭ „la mulțĭ anĭ" adunarea s'a închisŭ.

D-le Redactor! Nu numai ținerea esamenului și a adunării filialĭ m'a îndemnat a vĕ relata, ci o faptă de pietate creștinéscă, care o-a sĕvĕrșitŭ Todorŭ Sasu din Cățicău, care la îndemnulŭ zelosului preotŭ localŭ Petru Cherebețŭ a cumpĕratŭ o icónă cu 36 fl. și e destinată a se pune la restignire. Această faptă e de a se imita de orĭ care credinciosŭ mai cu dare de mână. **S.**

Esportațiunea de grâne din Ungaria și din România.

Pe la sferșitulŭ lunei lui Aprilie ḑiarulŭ englesŭ *„The Times"* a publicatŭ următórea scrisore, ce i-a adresat'o consululŭ austro-ungarŭ din Londra:

„D-le Directorŭ alŭ ḑiarului „Times"!

„Importatorii de grâne din Ungaria în Englitera se plângŭ, că grâulŭ românescŭ se importă în Francia, Englitera, Italia și Belgia, ca produsŭ unguresců.

„Pentru a face acéstă declarațiune mai acceptibilă, exportatorii românĭ dicŭ că grânele, care crescŭ în partea sud-vestică a Ungariei, suntŭ pentru cause de economii, espediate via Dunăre; transbordate în porturile române, și de acolo trimise în streinătate.

„Considerândŭ inferioritatea și puțina producțiune de făină a grâului românŭ în morĭ, în comparatiune cu aceea a grâului ce vine din Ungaria, acestŭ modŭ de a face este fórte prejudiciabilŭ reputațiunei produselorŭ ungare.

„In consecință, conformŭ instrucțiunilorŭ primite dela ministerulŭ de externe imperialŭ și regalŭ din Viena, sunt autorisatŭ a face cunoscutŭ, că produsele ungare, când nu suntŭ trimise în streinătate pe uscatŭ, ele suntŭ în genere imbarcate la Fiume seu la Triest și forte puținŭ expediate prin porturile române.

„Vĕ rogŭ sĕ punețĭ acéstă notiță sub ochii cetitorilorŭ d-v.

„Londra 24 Aprilie, Departamentulŭ comercialŭ de pe lângă Ambasada Ausstro-ungară, 11 queen Victoria street E C. *Krapp.*

Acéstă scrisóre a produsŭ mare amărăciune în România, căcĭ în ea se învinuescŭ esportatorii românĭ de cereale că introducŭ grâne românescĭ în țerile apusane, făcêndu-le sĕ trécă dreptŭ grâne unguresci și se pretinde, că grâulŭ din România e inferiorŭ celui ungurescŭ. Ḑiarele de dincolo au discutatŭ acéstă cestiune, aducêndŭ dovedĭ în contra amintitei scrisorĭ. Mai multŭ a scrisŭ despre acésta d-lŭ Bibicescu în *„Telegrafulŭ Românŭ"*. Din articulii sĕi estragemŭ următórele:

„Vĕditŭ este, că acéstă scrisóre n'are altŭ scopŭ decâtŭ d'a discredita grânele române în Englitera, Francia, Belgia și Italia, d'a lovi comerciulŭ nostru de cereale și decĭ d'a ne sili sĕ cedămŭ în cestiunea reînoirei convențiunei de comerciu cu Austro-Ungaria. Că așa este se dovedesce prin faptulŭ, că cerealele române șĭ-au deschisŭ drumulŭ pe Dunăre și au găsitŭ debușeurĭ în Englitera, Francia, Belgia și Italia. Acésta o mărturisesce chiar consululŭ austro-ungarŭ la Bucurescĭ, ḑicêndŭ:

„Decă ne îndreptămŭ privirile asupra esportației cerealelorŭ române din anulŭ trecutŭ, vedemŭ că România a reușitŭ sĕ învingă dificultățile causate din întreruperea relațiunilorŭ comerciale cu Austro-Ungaria. Acésta s'a operatŭ prin îndreptarea esportațiunii de cereale spre calea eftină maritimă via Galațĭ și Brăila. Reducêndŭ tarifele căilorŭ ferate române la 3 banĭ de tonă și kilometru, guvernulŭ a făcutŭ posibilă o esportațiune de cereale forte avantagiósă și este unŭ faptŭ constatatŭ, că în acestŭ modŭ s'a vêndutŭ nu numai întrega recoltă a anului 1886, ci chiar și cantitățile rĕmase din anii precedențĭ".

Mai departe, acelașŭ raportŭ austro-ungarŭ constată că:

„în anulŭ 1886, cu tóte că piața autro-ungară a fostŭ închisă, cerealele române au obținutŭ prețurĭ mai bune pentru grâu și porumbŭ, decâtŭ în 1885".

In cei doi alțĭ anĭ următorĭ, 1887 și 1888, cerealele române șĭ-au lărgitu loculŭ pe piețele de consumare occidentale și au isbutitŭ a concura, cu succesŭ, pe cele austro-ungare. Acestŭ faptŭ a exasperatŭ pe Austro-Ungaria și a inspiratŭ scrisórea insidiósă a d-lui consulŭ Krapp, plină de necesactitățĭ și tindêndŭ a compromite loculŭ dobânditŭ și reputațiunea deja câștigată de cerealele române pe piețele engleze, franceze, belgiane și italiane. Ea nu e, ca esență și ca scopŭ, decâtŭ unŭ felŭ de reclamă de comerciantŭ, o reclamă de comerciantŭ în ajunulŭ falimentului.

Intr'adevĕrŭ, tóte datele pe care ea se întemeiază suntŭ false; suntŭ cu consciință și în deplină consciință falsificate. Cine mai voesce dovedĭ despre acésta n'are decâtŭ sĕ consulte chiar publicațiunile oficiale austro-ungare. Ecă, într'adevĕrŭ, ce ḑice d. Suzzara, consululŭ generalŭ austro-ungarŭ la Bucurescĭ, în raportulŭ sĕu pe 1887:

„Pe de altă parte se pare, că industria de făină din Ungaria a perdutŭ folosulŭ ce-lŭ trăgea din cerealele românescĭ.

Acestŭ avantagiu este tăgăduitŭ de mulțĭ, suntŭ unii însĕ care-lŭ mărturisescŭ. Avemŭ înaintea nóstră o mică broșură întitulată „Industria de morĭ în Ungaria și comerciulŭ cu producte măcinate în anulŭ 1887" apărută la Peșta în Ianuarie 1888 și care începe astfelŭ:

„Esportulŭ de care au neapĕrată trebuință morile unguresci, spre a pute realisa unŭ beneficiu, nu este posibilŭ din causa taxelorŭ vamale proibitive înființate în țĕrile ce-i serviau de debușeu și a concurenței ce i-o face făina patentŭ americană în Anglia, decâtŭ numai când ar avea la disposițiune cereale câtŭ se póte de eftine."

„Acéstă broșură," adaugă d. consulŭ austro-ungarŭ, „vorbesce apoi despre circumstanțele defavorabile cu carĭ a avutŭ de luptă industria morilorŭ din Ungaria în anulŭ 1887, relevéză dificultățile ce a trebuitŭ sĕ învingă pentru ca sĕ-șĭ pótă procura productele brute de carĭ avea trebuință, și sfîrșesce astfelŭ:

„Câtŭ de imensŭ ar fi fostŭ decĭ folosulŭ ce l'ar fi putut avea din productele românescĭ într'unŭ anŭ ca acesta în care productele cele vechĭ fuseseră măcinate pănă la ultimulŭ bobŭ, pănă la venirea recoltei celei nouĕ.

„Grâulŭ n'ar fi scăḑutŭ în prețŭ de-órece calitatea importată nu póte înlocui grâulŭ ungurescŭ. Bucatele de mâncatŭ s'ar fi eftinitŭ amestecându-se, și în modulŭ acesta fabricanții de făină arŭ fi avutŭ mai multŭ de măcinatŭ, lucru care în prima liniă ar fi trebuitŭ sĕ mărescă valórea materialului brutŭ ungurescŭ."

Ce resultă din aceste documente?

Resultă: 1) că grâulŭ românescŭ era necesarŭ morilorŭ unguresci, nu numai pentru a avea de lucru, ci și pentru a-șĭ putea esporta făina mai cu înlesnire.

2) că, fără acestŭ grâu, esistența morilorŭ unguresci e periclitată.

Decă așa este—și nu tocmai Austro-Ungarii potŭ pretinde, că nu e așa, de vreme ce austro-ungare suntŭ documentele ce citarămŭ — ce însemnéză — întrébă „Telegr. Românŭ" — scrisórea d-lui Krapp publicată în „Times" conformŭ instrucțiunilorŭ ministeriale de esterne din Viena?

Literatură.

Revista pedagogică **„Lumina pentru toțĭ"** apare în Bucurescĭ (Calea Moșilorŭ nr. 138) de două orĭ pe lună sub direcția d-lui *Eniu Bălteanu*. Abonamentulŭ pe anŭ 12 lei. Cuprinsulŭ n-rului 23-24, anulŭ IV, 1—31 Maiu 1889: Inlesnirĭ pentru plata abonamentului, Direcția; O cestiune pedagogică, E. B.; Lucrulŭ manualŭ în scólele primare, conferință ținută la Ateneulŭ din Bucurescĭ de Serafim Ionescu, revisorŭ școlarŭ; Sciința la îndemâna tuturorŭ seu viéța omului și a animalelorŭ, de Edem; Șarpele (baladă), Didactica Magna, de Amos Comenius, tradusă în românesce de Petru Gârboviceanu; Schițe din istoria pedagogiei, E. B., Instrucțiunea educatóre în scóla poporală, după F. W. (Gaz. Trans.), de Valeriu Florianŭ; Din metodica sciințelorŭ matematice în scóla primară, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ de pedagogiă la scóla normală superióră de institutorĭ din Bucurescĭ; Binefăcĕtorĭ ai școlei rurale, Redacția; Tabela materiilorŭ cuprinse în revista „Lumina pentru toțĭ" anulŭ IV apărută dela ântâiu Iunie 1888 și pănă la ântâiu Iunie 1889.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 4 Iunie. — La mijloculŭ lui Iunie se va ține în Parisŭ unŭ congresŭ internaționalŭ de lucrătorĭ. Apelulŭ este subsemnatŭ afară de convocătorii congresului de cătră toțĭ deputații socialiștĭ ai parlamentului germanŭ. Din Austria suntŭ subscrișĭ 35 inșĭ.

Bruxella, 4 Iunie. — Tóte reuniunile liberale ale Belgiei au îndreptatŭ petițiunĭ în massă cătră regele, în carĭ se cere în interesulŭ onórei naționale demisiunea ministerului.

Kladno, 4 Iunie. — Situațiunea în minele de cărbunĭ ale industriei de ferŭ din Praga s'a îmbunĕtățitŭ aḑi după amédŭ. Lucrătorii deciseră aḑi a reîncepe lucrulŭ în mine fără de nicĭ o condițiune.

DIVERSE.

La bae. — Băiatulŭ intră în cabină și găsesce pe Tândală culcatŭ în bae cu haine cu totŭ — „Ce! Te mirĭ iubitule"? 'lŭ întrebă Tândala. — „De... cum sĕ nu mĕ mirŭ"! — „Se vede câtŭ de colo, că eștĭ prostŭ! Nu înțelegĭ, că decă intramŭ desbrăcatŭ în bae, îmĭ spălamŭ numai pielea?... Așa-'mĭ spălŭ și hainele."

Princesa Milița, fiica prințului Nichița a Muntenegrului, care este aḑi fericita miresă a marelui duce *Petru Nicolaevicĭ*, vĕrulŭ Țarului, e de 22 anĭ. Ea, nepóta țĕranilorŭ Mirko Petrovicĭ și Petar Vukoticĭ face o partiă briliantă, și se mărită după unŭ veritabilŭ mare duce rusescŭ, pe când sora ei, d-na Zorca, a trebuitŭ sĕ se mulțămescă c'unŭ prințŭ mititelŭ pretendentŭ la tronulŭ Serbiei, Petru Caragheorghevicĭ. Mirele princesei Milița, Petru Nicolaevicĭ, este de 25 de anĭ, fiiulŭ mareșalului mare duce Nicolae generalissimulŭ oștirei rusescĭ în Europa. Prințesa Milița e frumósă, inaltă și sveltă, sémĕnă multŭ cu muma sa Mileona. Ea a intratŭ cu 13 anĭ în pensionatulŭ, ce stă sub protecția directă a curții, împreună cu sora ei Anastasia. Aicĭ a făcutŭ cunoscința marelui duce Petru și relațiile politice au favorisatŭ planulŭ căsĕtoriei lorŭ. Nunta, se ḑice, va fi la tómnă.

Necrologŭ.

Iuliu Teaha a încetatŭ din viéță în 18 Maiu st. n. în Chizdia, în etate de 29 anĭ. 'Lŭ jălescŭ părinții, rĕmașĭ la adêncĭ bĕtrânețe fără sprijinŭ și ajutorŭ: Demetriu Teaha, parochŭ gr. cat. în Chizdia, cu soția sa Iuliana, fratele sĕu Corneliu, teologŭ în seminarulŭ centrulŭ din Budapesta, sora Aurelia măr. Domșa și cumnatulŭ sĕu Titu Domșa, preotŭ gr. cat. în Valea-luugă, și alțĭ consângenĭ. Osămintele repausatului s'au depusŭ spre odihnă vecĭnică în 20 Maiu, în cimiterulŭ gr. cat. din Chizdia.

Fiă-i țĕrîna ușóră!

Cursulŭ piețeĭ Brașovŭ

din 4 Iunie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.38	Vênd.	9.42
Argintŭ românescu -	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.42	„	9.45
Lire turcescĭ - - -	„	10.58	„	10.62
Imperialĭ - - - -	„	9.58	„	9.62
Galbinĭ	„	5.50	„	5.58
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	125.	„	126.
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	101.75
Renta de hârtiă 5%	96.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	100.15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.—
Bonurĭ rurale ungare	105.10
Bonurĭ cu clasa de sortare	105.10
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	105.10
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105.10
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.80
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	141.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	128.—
Renta de hârtiă austriacă	85.45
Renta de argintŭ austriacă	85.90
Renta de aurŭ austriacă	109.05
Losurĭ din 1860	143.50
Acțiunile băncei austro-ungare	904.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	313.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	305.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.61
Napoleon-d'orĭ	9.44
Mărcĭ 100 imp. germane	58.05
Londra 10 Livressterlinge	118.75

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

„ALBINA",
Institutŭ de creditŭ și de economiĭ
Filiala Brașovŭ
ESCOMPTÉZA RIMESSE BUNE cu 6%,
acórdă împrumuturĭ cambiale cu 6½%—7%, carĭ pe lângă o reducere corespundĕtóre a sumei cambiului și întru câtŭ starea numerariului din cassă ar permite, **se potŭ și de mai multe orĭ prolongi.**
Informațiunĭ mai de aprópe se potŭ lua ḑilnicŭ în biroulŭ institutului, piață No. 90 dela 8—2 óre d. a. 87,1

Cancelaria Negruțŭ

în Gherla — Sz.-ujvár — Transilvania

1,52—16

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIII. — Apare în 1 și 15 dị a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patria și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familia o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ, lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XV. — Apare în broșurĭ lunare câte de 2½ — 3½ cóle, și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propria:

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlă *seu învĕțaturĭ pentru poporu* culese din diarulŭ unui scolarŭ de *Dr. Georgiu Popa.* — Opulŭ acesta, pentru povĕțuirile lui valoróse, are se ocupe unŭ locŭ de frunte în bibliotecile nóstre poporale. D-lu autorŭ a avutŭ nimerita idee, de a publica prin opulŭ de fața unŭ diarŭ de școlă, ce și-lŭ făcuse ca elevŭ de anul I alŭ școlei poporale superióre din Câmpenĭ, va se dică pe când era în alŭ 4-lea anŭ de școlă. In acestŭ diar se cuprindŭ diferite impresiunĭ din copilăria, atâtŭ din școlă câtŭ și afară de școla: o colecție bogată de diferite povĕțuirĭ primite dela învĕțătorulŭ sĕu, pe carĭ autorulŭ le-a prelucratŭ și desvoltatŭ cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istoria etc. etc. se află în acestŭ opŭ, așa că singurŭ numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitululŭ despre fumatŭ, despre curățirca trupului etc. ar fi de ajunsŭ pentru a merita sĕ nu lipséscă din nicĭ o bibliotecă poporală românéscă. Opulŭ cuprinde 289 pagine 8⁰ — Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto-francatŭ e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală e Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Pețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinar. Prețulŭ 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Bunica și Nepoțelulŭ. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé G. Simu. Prețulŭ 10 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Hermanu și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Reginei României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa seu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Satenului Românŭ. Cartea III și IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulu la ambele 50 cr. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă. industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ, de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Nu me uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducetóre la propunerea calculărei în scola poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialu. Prețulŭ 80 cr.

Cuvêntărĭ bisericescĭ în tóte sĕrbătorile de peste anŭ de *Ioanŭ Papiu.* — Unŭ volumŭ de peste 24 cóle 8⁰ mare, hârtiă fină. — Numele d-lui I. Papiu este multŭ mai bine cunoscutŭ clerului românŭ, decâtŭ sĕ fiă de lipsă a mai recomanda acestŭ nou productŭ alŭ d-sale. Clerulŭ românŭ a învĕțatŭ a'i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lorŭ valóre literară. — Noulŭ tomŭ de predicĭ întrece însĕ tóte volumurile de predicĭ edate până acum, prin întocmirea sa — avêndŭ o notiță istorică la fie-care sĕrbătóre, — care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. — Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ e 2 fl. v. a.

Cuvêntărĭ funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mórte, întocmite de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ volumŭ de peste 24 cóle cuprinde: 8 cuvêntărĭ acomodate pentru orĭ-ce casurĭ ordinare de mórte, 4 pentru casurĭ ordinare de mórte întêmplate în timpurĭ diferite ale anului, 10 la casurĭ ordinare înse mai specialĭ de mórte, 4 la înmormântarea omenilorŭ bĕtrânĭ, 5 la înmormêntarea pruncilorŭ, tinerilorŭ și a junilorŭ, 9 la casurĭ de mórte specialĭ: — apoi pe mai bine de patru cóle urméză o mulțime de iertăciunĭ precedate de o introducere generală în iertăciunĭ, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbatŭ, 3 — a părintelui dela fii, 4 — a mamei dela fii, 5 — a fiilorŭ dela părinți, 6 a fratelui seu surorei dela frațĭ și surorĭ, 7 — a nepoțilorŭ dela moșĭ, móșe, buni, bune, străbunĭ, străbune, 8 — a nepoților dela unchiu și mătușe, 9 — dela nemurĭ și consângenĭ mai depărtațĭ, 10 — dela consoțĭ de aceeașĭ ocupațiune 11 — dela binefăcĕtorĭ, amicĭ, cunoscuțĭ și dela toțĭ creștinii adunațĭ. Recomandămŭ clerului românŭ acestŭ bogatŭ volumŭ de cuvêntărĭ funebralĭ și iertăciunĭ lucrate amesuratŭ tuturorŭ cerințelorŭ preoțimei fungente la casurĭ funebralĭ. Prețul unui esemplarŭ spedatŭ franco e 2 fl. v. a.

Cuvêntărĭ bisericescĭ, tomulŭ III, scrise de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ tomŭ cuprinde predicĭ pe Duminecĭ și se estinde pe 12 cóle 8⁰ mare. — Prețulŭ unui esemplarŭ spedat franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicŭ seu **concordanțele tradițiunei** în două limbĭ — românŭ și latină, tractéză despre primatulŭ bisericei și se estinde pe 22 cole 8⁰ mare. — Scrisŭ de Ioanŭ Papiu. — Opulŭ acesta a fostŭ recensatŭ favoritorŭ și lăudat și de foile străine. — Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei seu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopulu lui espuse în modŭ popularŭ de profesorulŭ Dr. Iosifŭ Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulŭ) de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ opŭ, care se estinde pe 11, cóle 8⁰, e fórte acomodatŭ ca premiu pentru cei ce absólvă scóla poporală, se vinde cu prețulŭ numai de 50 cr. esemplariulŭ spedatŭ franco.

Manualŭ catecheticŭ pentru primii anĭ scolasticĭ, prelucratŭ după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostŭ profesor de s. scriptură, catechetică și metodică în seminariulŭ archidiecesanŭ din Blașiu, actualmente vicarŭ archiepiscopescŭ în Făgărașŭ. — Acestu opu de mare însemnătate pentru literatura catechetică româna este o prelucrare liberă, schimbândŭ unele aplicărĭ practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băieților noștri, ér ceremoniele bisericescĭ înlocuindu-le cu cele prescrise și usitate în biserica nóstră română. In note se arată și procederea ce are sĕ o observe catechetulŭ față cu discipulii sei. Acéstă scriere are sĕ fia unŭ îndreptarŭ în mâna catecheților, învĕțătorilorŭ și a părinților la instrucțiunea religiósă-morală, ce au sĕ o dea micilorŭ băieți. — Prețulŭ unui esemplarŭ din acestŭ opŭ, — care pórtă clausula aprobărei prea ven. Ordinariatŭ metropolitanŭ din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8⁰, avêndŭ mai multe poesii în textŭ, — este 1 fl.

Omiliile celui dintre sfințĭ Părintelui nostru Ioanŭ Gură-de-Auru la epistolele sfântului apost. Paulŭ către Titu și Filemonŭ. Traduse de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ e 60 cr.

Dumnedeésca liturgie a celui dintru sânțĭ părintelui nostru Ioanŭ Chrysostomu compusă din operele acelui sântŭ părinte, de Ioanŭ Boroșiu parochŭ gr. cat. și ases. consist. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto-francatŭ e 40 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ, fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 80 cr., legatŭ mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl.30, în legătură de luxŭ 2.50—2.80

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântări pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtorei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețul unui esemplar legat spedat franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU" în Gherla (Sz-ujvár. — Transilvania), unde se cumpĕră acțiile tuturorŭ băncilorŭ române cu prețurile cele mai bune.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.